

Mahla – koivun eliksiiristä lisäarvoa maaseudulle -hanke

Opintoretki Soiniin 5.5.2022

Tiina Mansikkamäki, Mhy Päijät-Häme

Retkelle osallistui yhteensä kymmenen henkilöä, joista seitsemän oli maanomistajia. Osallistujista kolme oli mahlan valuttajia ja muut hyvin kiinnostuneita aiheesta. Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen Tiina Mansikkamäki oli ainoa, joka pääsi mukaan hankkeen henkilöstöstä.

Retki toteutettiin mahlakauden lopulla 5. toukokuuta. Mahlakausi jatkui poikkeuksellisen pitkään myöhäisen kevään takia. Retken reitti oli Lahti – Vääksy – Padasjoki – Jämsä – Soini.

Ensimmäinen kohde oli pääasiassa jaloittelutauko Padasjoen halkoholistin, eli klapitaiteilijan, luona. Kohde oli erinomainen esimerkki luonnontuotteiden laajasta käyttökirjosta. Veikko Salo oli loihtinut koivuklapeista näyttäviä taideteoksia, kuten mökin, tuulimyllyn ja hyönteishotellin.

Matkalla Soiniin pysähdyimme kahvilla Kievari Rantapirtissä Jämsän pohjoispuolella Koskenpäässä. Kohde oli itsessään nähtävyys. Omistaja tuottaa ravintolan ja leirintäalueen lisäksi luontomatkailupalveluita, kuten melontaa, koiravaljakkosafareja ja moottorikelkkasafareja.

Nature-Paavolan toiminta

Puolen päivän aikaan saavuimme retken pääkohteeseen, Paavolan luomumaatilalle Soiniin, jossa toimii Nature-Paavolan yritys. Saimme maittavaa luonnontuotteilla höystettyä lounasta mahlan kera, ja samalla esittelyn vanhasta sukutilasta. Istuimme talon vanhimmassa osassa, eli pirtissä, joka on 1700- luvulta. Tiina ja Ari Aittolampi ovat kehittäneet tilasta monipuolisen yrityksen, joka toimii nyt viidettä vuotta. He valmistavat pääasiassa itse keräämistään raaka-aineista mahlaa, makumahloja, sekä kuivattuja yrttejä ja sieniä. He pyörittävät myös tilausravintolaa ja järjestävät tapahtumia, tyky- ja virkistyspäiviä, sekä erilaisia retkiä.

Tilan päätuotteena on mahla. Mahlaa kerätään putkilinjastojen avulla pihapiirin läheisyydessä olevista kolmesta eri koivikosta. Linjastot ovat paikallaan pysyvästi, sillä ne ovat hyvin työläitä asentaa. Linjaston materiaalit on ostettu Kanadasta. Holkit ovat muovisia, joissa on pitkä suuosa. Yksi, noin 600 koivun linjasto koostuu monesta eri linjasta. Yhdessä linjassa on mukana noin 20 puuta. Koivut ovat pääasiassa kuitupuun kokoisia, joten vuorokauden saanto on keskimäärin 5 litraa.

Mahla valuu linjastoa pitkin 200 litran muovitynnyreihin painovoimaisesti. Maa on mahlakoivikossa tasainen, mutta linjasto on asennettu niin, että kauimmaisissa koivuissa putket ovat korkeimmalla ja ne alenevat keruustiaan kohti. Mahla pumpataan tynnyreistä tuotantotilojen vieressä olevaan rosteriastiaan paksumpaa letkua pitkin ja sieltä edelleen käsittelytilaan. Tuotantotilana toimii käytöstä poistettu ja elintarviketilaksi muokattu rekan perävaunu.

Mahlan tuotantomäärät ovat vaihdelleet säiden mukaan 5000 litrasta 14 000 litraan. Kylmät kevät ovat tiputtaneet mahlan määrän 5000 litraan.

Mahla käsitellään Nature-Paavolassa pastöroimalla ja siihen lisätään myös sitruunahappoa. Mahlatuotteet ovat tällä hetkellä maustamaton mahla, raparperi-mesiangervonkukka mahla-kuohujuoma, sekä maustetut mahlat: lakka, mustikka, puolukka, tyrni, raparperi, raparperi-hunaja ja nokkonen.

Muuta

Retken ohjelmaan kuului myös osallistuminen Osuuskunta Metsäkansan järjestämään kahden tunnin mittaiseen infotilaisuuteen luonnontuotteiden keruumahdollisuuksista, joka järjestettiin Mustingan kylätalolla Jämsässä.

Tilaisuudessa perehdyttiin metsien luomusertifiointiin, villiyrteihin ja yrttipoimijakursseihin sekä pihkanvalutukseen, ja kuultiin paikallisen Osuuskunta Metsäkansan toiminnasta. Tilaisuuden jälkeen palattiin pitkän retkipäivän jälkeen suorinta tietä Päijät-Hämeeseen.

Kuvia retkestä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahaisto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Metsänomistajat
PÄIJÄT-HÄME

LAB University of
Applied Sciences

LADEC

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Metsänomistajat
PÄIJÄT-HÄME

LAB University of
Applied Sciences

LADEC

